

Quicksan flora en fauna Recreatiecentrum Zwartven te Hooge Mierde

Toetsing aan natuurwetgeving en -beleid

titel rapport
**Quickscan flora en
fauna Recreatiecen-
trum Zwartven te
Hooge Mierde**

datum
29 april 2021

projectnummer
P04324

opdrachtgever
JFG Real Estate BV

BRO
projectleider
JR

opgesteld door
MvdS

interne controle
RdM

bron Kaft
NL

BRO
Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400
E info@bro.nl
www.bro.nl

*"Het doel van wetten is niet om af te schaffen of te beperken,
maar om vrijheid te behouden en te vergroten."*
John Locke

Inhoudsopgave

1 Inleiding	3
Werkwijze quickscan flora en fauna	3
2 Planbeschrijving	4
Huidige situatie	4
Toekomstige situatie	4
3 Toetsing gebiedsbescherming	7
Wettelijke gebiedsbescherming	7
Gebiedsbescherming vanuit provinciaal beleid	7
Toetsing beschermde houtopstanden	8
4 Toetsing soortenbescherming	9
Vogels	10
Vleermuizen	10
Grondgebonden zoogdieren	11
Reptielen	11
Amfibieën	12
Vissen	12
Ongewervelde diersoorten	12
Vaatplanten	12
5 Conclusie	14
Vervolgtraject en advies	15
Soortgericht onderzoek	15
AERIUS-berekening	15
6 Samenvatting	16
Geraadpleegde bronnen	17

1 Inleiding

Voor alle ruimtelijke ontwikkelingen geldt dat deze in overeenstemming met de nationale natuurwetgeving en het provinciale natuurbeleid moeten worden uitgevoerd. In het kader van de ontwikkeling van Recreatiecentrum Zwartven te Hooge Mierde, is door middel van een verkennend flora- en faunaonderzoek (quickscan) een beoordeling gemaakt van de mogelijke effecten die het plan kan hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt duidelijk of het plan in overeenstemming is met de natuurwetgeving.

De bescherming van de natuur is per 1 januari 2017 in Nederland vastgelegd in de Wet natuurbescherming (Wnb). Deze wet vormt voor wat betreft soortenbescherming en gebiedsbescherming een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Omtrent houtopstanden is de voormalige nationale Boswet eveneens in de Wet natuurbescherming opgenomen. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Werkwijze quickscan flora en fauna

In de quickscan zijn de gevolgen van de ruimtelijke ingreep afgezet tegen potentieel aanwezige natuurwaarden die vanuit de Wet natuurbescherming en provinciaal beleid zijn beschermd. Deze werkwijze vloeit voort uit de brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van Economische Zaken van december 2016.

Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden is op 9 april 2021 tussen 11.00 – 15.00 uur door een ecooloog van BRO¹ een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied en de directe omgeving hiervan. Het was circa 12°C, licht bewolkt, zonder neerslag, met een zuidwestenwind van 2 Bft. Tijdens het veldbezoek is gelet op de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten op basis van het aanwezige habitat en nest-/verblijfsmogelijkheden. Daarnaast is aan de hand van verspreidingsatlassen, soortgerichte literatuur, NDFF-gegevens en op basis van 'expert judgement' nagegaan welke beschermde planten- en diersoorten er voor kunnen komen binnen en nabij het plangebied en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Noord-Brabant geraadpleegd. Aan de hand van het verkennende onderzoek is vervolgens beoordeeld welke beschermde soorten daadwerkelijk voor (kunnen) komen binnen het plangebied en is er vervolgens een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

1 BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EZ genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

2 Planbeschrijving

Het plangebied is gelegen ten zuidwesten van Hooge Mierde, aan de grens met België. In de omgeving ligt het heidegebied Zwartven en meerdere bosgebieden. Aangrenzend liggen enkele agrarische percelen. In figuur 1 is de topografische ligging van het plangebied weergegeven.

Huidige situatie

Het plangebied bestaat momenteel uit een verloederd vakantiepark en recreatiecentrum. In de noordelijke hoek zijn vaste woningen aanwezig, en de rest van het gebied wordt gebruikt voor stacaravans en kamperen. Ook op enkele andere locaties is stenen bebouwing aanwezig. De huidige faciliteiten zijn verouderd. Binnen het plangebied is veel bosgebied aanwezig, met veel jong opschot van berken en braamstruwelen. In de oosthoek en het zuidwesten bevinden zich vennen. Het westelijke ven is natuurlijk en sterk begroeid. Het oostelijke ven heeft berken en wilgen langs de rand, maar heeft vrij weinig watervegetatie.

In figuur 2 is een luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving weergegeven. De figuren 4 t/m 9 geven een impressie van het plangebied, middels foto's die zijn genomen tijdens het verkennende veldbezoek.

Toekomstige situatie

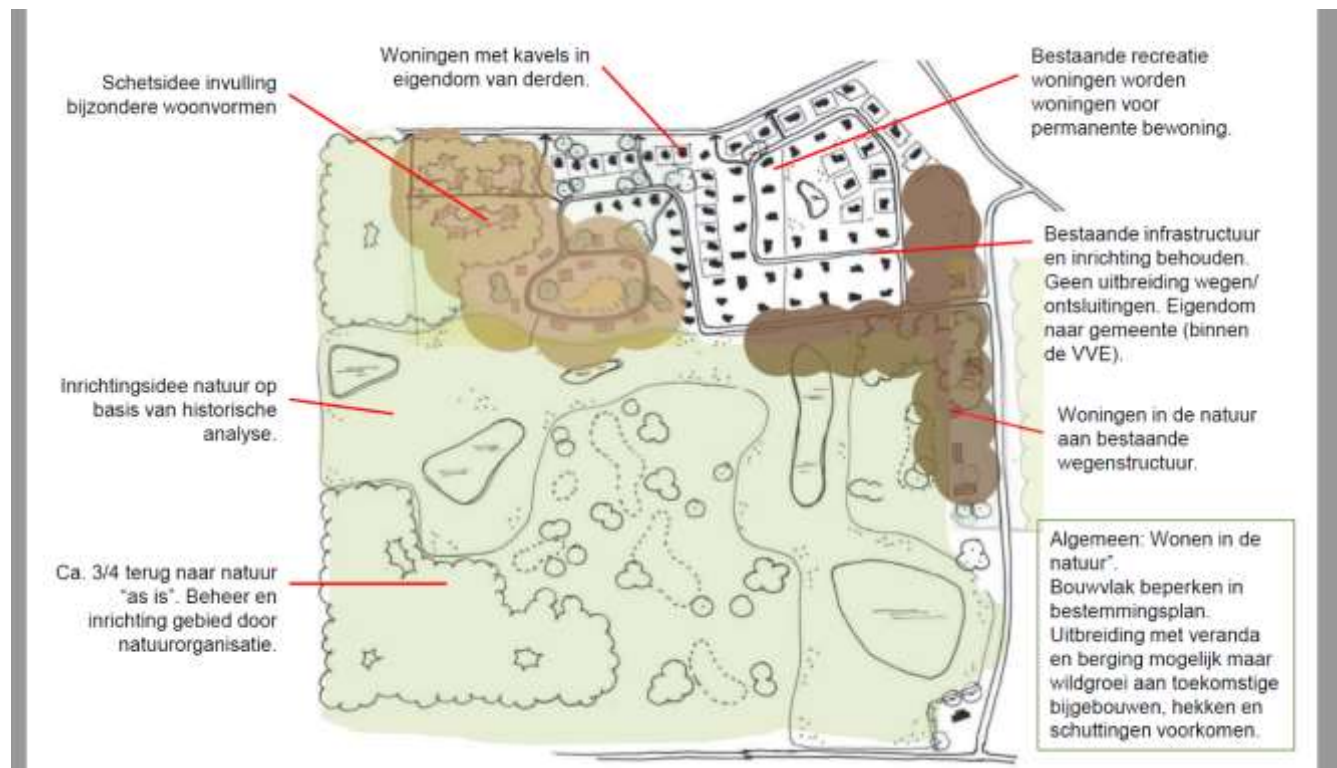
De bestaande recreatiewoningen worden woningen voor permanente bewoning. Ten westen hiervan worden bijzondere woonvormen gerealiseerd. De voorzieningen rond de ingang worden gesloopt. Hier worden woningen in de natuur gerealiseerd. Circa driekwart van het plangebied wordt teruggegeven aan de natuur. Figuur 3 geeft een beeld van de toekomstige situatie.

Figuur 1: Topografische kaart ligging plangebied (1:25.000)

Figuur 2: Luchtfoto plangebied en directe omgeving

Figuur 3: Ontwikkelvisie plangebied

Figuur 4: Verlaten stacaravan in het westen van het plangebied

Figuur 7: gebouw voormalig café-restaurant

Figuur 8: Te behouden stenen woningen in noordwesten gebied

Figuur 5: Entreegebouw

Figuur 6: Gebouw supermarkt

Figuur 9: Beheerd terrein in westen plangebied

Figuur 10: Ven en omgeving in oosten plangebied

Figuur 11: Ven in westen plangebied

Figuur 12: Kampeerplaatsen in zuiden plangebied

Figuur 13: Toiletgebouw in zuiden plangebied

Figuur 14: Een van de hopen snoeiafval

3 Toetsing gebiedsbescherming

Wettelijke gebiedsbescherming

De Wet natuurbescherming, heeft voor wat betreft gebiedsbescherming, betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijk significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied zijn vergunningsplichtig.

Het plangebied is niet gelegen binnen de grenzen van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000-gebied. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, “Vennen, heiden en moerassen rond Turnhout”, bevindt zich op circa 750 meter afstand ten westen van het projectgebied, en bevindt zich in België. Het dichtstbijzijnde Nederlandse Natura 2000-gebied, “Kempenland-West”, bevindt zich op circa 3,2 kilometer afstand ten oosten van het plangebied (zie figuur 10). Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect als gevolg van storingsfactoren als toename van geluid, licht of depositie van stikstof. Mede gezien de afstand tot het plangebied zijn externe effecten als gevolg van aspecten als licht, geluid en trillingen uitgesloten.

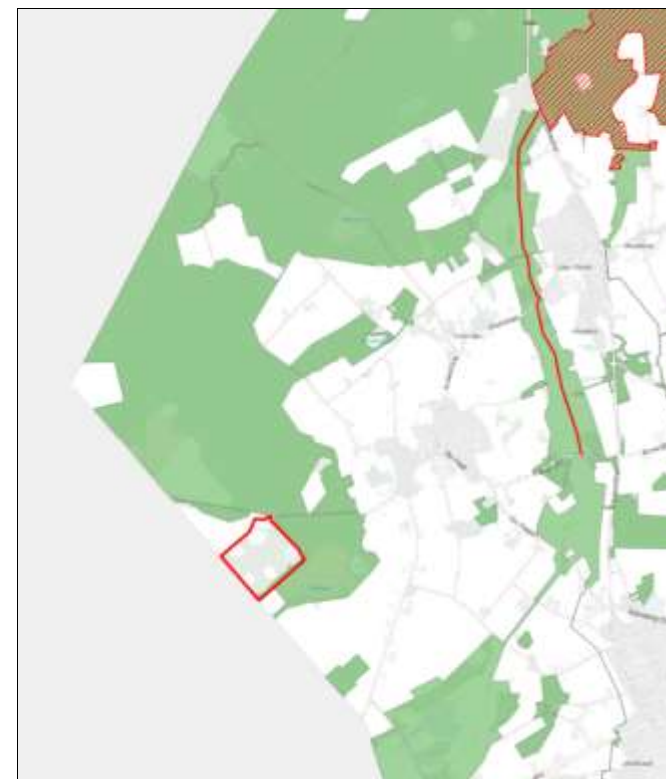
Daar de voorgenomen ontwikkeling het verwijderen en realiseren van bebouwing betreft, is een toename aan stikstofuitstoot te verwachten. Een toename van stikstofdepositie op

een Natura 2000-gebied is niet uit te sluiten. Vervolgonderzoek in de vorm van een AERIUS-berekening dient uit te wijzen of er een toename van stikstofdepositie plaatsvindt.

Gebiedsbescherming vanuit provinciaal beleid

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen Gedeputeerde Staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd ‘Natuurnetwerk Nederland’. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS)) is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuurgebieden. De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen. Binnen de provincie Noord-Brabant bestaat het NNN uit het Natuurnetwerk Brabant (NNB) en Ecologische Verbindingszones (EVZ). Daarnaast wordt ook de groenblauwe mantel beleidsmatig beschermd. Het netwerk wordt gevormd door kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingsszones met als doel natuurgebieden beter met elkaar en met het omringende agrarisch gebied te verbinden. Activiteiten in deze gebieden zijn alleen toegestaan als ze geen negatieve effecten hebben op de wezenlijke kenmerken of waarden of als deze kunnen worden tegengegaan met mitigerende maatregelen.

Het plangebied is deels gelegen binnen het NNB (zie figuur 10). Het betreft een strook in het zuiden van het plangebied met natuurbeheertype N16.03 Droog bos met productie. Ook aan de oostzijde van het plangebied is dit type NNB direct tegen de plangrens gelegen. Gezien de aard van de voorgenomen plannen, waarbij driekwart van het plangebied natuur wordt, zullen wezenlijke kenmerken en waarden van het NNB

Figuur 15: Ligging NNB (groen) en Nederlandse Natura 2000-gebieden (rood gearceerd) ten opzichte van perceel plangebied (rood omlijnd)

redelijkerwijs niet verslechteren. Vervolgonderzoek in het kader van het NNB wordt dan ook niet noodzakelijk geacht.

Daarnaast is het plangebied gelegen in de groenblauwe mantel. Doordat bij de ontwikkeling driekwart van het gebied aan de natuur wordt teruggegeven heeft het plan als geheel een positief effect op landschappelijke en natuurlijke waarden. Hierdoor zijn negatieve effecten op de groenblauwe mantel uitgesloten.

Toetsing beschermde houtopstanden

De bescherming van houtopstanden, conform de Wet natuurbescherming, heeft betrekking op alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van minimaal tien are of een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gelegen buiten de bebouwde kom. Wanneer houtopstanden worden geveld, niet vallende onder artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van desbetreffende provincie (artikel 4.2 Wnb). Indien er geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, verplicht artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming om binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten. Er geldt een algehele vrijstelling van de herplantplicht voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud.

Wanneer er onderdelen van houtopstanden gekapt worden dient minstens 4 weken voor de kap een kapmelding te worden gedaan bij het bevoegd gezag. De herplant dient plaats te vinden binnen 3 jaar na de kap. Na 3 jaar dient niet aangeslagen beplanting te worden vervangen. Indien de herplant plaatsvindt op andere grond dient hiervoor een ontheffing te worden verkregen bij het bevoegd gezag.

4 Toetsing soortenbescherming

De Wet natuurbescherming heeft, voor wat betreft soortenbescherming, betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, een aantal vissen, libellen en vlinders, enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten en een aantal vaatplanten. De beschermde soorten zijn ingedeeld in drie categorieën:

- Vogels (artikel 3.1 Wet natuurbescherming)
- Europees beschermde soorten (artikel 3.5 Wnb)
- Nationaal beschermde soorten (artikel 3.10 Wnb)

Beschermde soorten vanuit nationaal oogpunt betreffen soorten uit 'bijlage A en B' van de Wet natuurbescherming. Beschermde soorten vanuit Europees oogpunt betreffen soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, de soorten uit Bijlage 1 en 2 Verdrag van Bern, en Bijlage 1 Verdrag van Bonn, en alle in Europa inheemse vogels (Vogelrichtlijn). De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven. De Wet natuurbescherming regelt dat de provincie bevoegd gezag is en de lijst met te beschermen soorten kan afstemmen op de situatie in de provincie. De soortbescherming kan hierdoor per provincie verschillen. In het algemeen gelden voor alle drie de categorieën de zogenoemde verbodsregels. Een ontheffing hierop wordt voor de Nationaal beschermde

soorten (art. 3.10 Wnb) met een lichte toets verleend. Voor de vogels en Europees beschermde soorten geldt een zware toetsing. Het verschil binnen provincies zit vooral in het aantal nationaal beschermde soorten met een vrijstelling bij onder meer ruimtelijke ontwikkelingen. Zo zijn, in tegenstelling tot een aantal andere provincies, de kleine marterachtigen (wezel, hermelijn en bunzing) binnen de provincie Noord-Brabant niet vrijgesteld.

Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die niet onder de aangewezen bescherming vallen, of die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt de zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 1.11 Wnb). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de

Tabel 1 Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Vogels (artikel 3.1 Wnb)	Europees beschermde soorten (artikel 3.5 Wnb)	Nationaal beschermde soorten (artikel 3.10 Wnb)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend.

Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor, dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op, dan dient er gekeken te worden of er (provinciale) vrijstelling verleend kan worden (al dan niet door te werken volgens een goedgekeurde gedragscode), of dat er een alternatieve oplossing mogelijk is waardoor er geen negatief effect kan plaatsvinden. Indien dit niet mogelijk is, zal ontheffing aangevraagd moeten worden op basis van een geldig wettelijk belang, waarbij de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten niet in het geding komt. De ontheffing kan dan onder voorwaarden worden verleend.

Vogels

Op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het Ministerie van LNV (augustus 2009) wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën vogelnesten. Van de meeste vogelsoorten zijn de nesten uitsluitend beschermd wanneer deze tijdens de broed- en nestperiode in gebruik zijn. Het gaat om soorten die jaarlijks nieuwe nesten maken. Van een aantal soorten roofvogels en uilen, koloniebroeders en gebouw bewonende vogelsoorten ('categorie 1-4 soorten') zijn de nesten en de functionele leefomgeving jaarrond beschermend. Ten slotte is er een categorie nesten van vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als die broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen ('categorie 5-soorten').

Meerdere gebouwen binnen het plangebied bieden potentiële toegangen voor huismus en gierzwaluw. Binnen en rond het plangebied zijn echter geen waarnemingen van huismus gedaan. Dit in combinatie met het beboste en dichtbegroeide habitat zorgt er voor dat nesten van huismus en gierzwaluw op voorhand zijn uitgesloten. Ook zijn mogelijke nestlocaties van kerkuil in bebouwing onderzocht, zoals een vervallen boerderij binnen het plangebied. Hier zijn geen braakballen, krijtstrepen of andere sporen van kerkuil aangetroffen, waardoor een nestlocatie van deze soort binnen het plangebied redelijkerwijs is uitgesloten. In de opgaande beplanting binnen en rond het plangebied kunnen zich jaarrond beschermde nesten van vogels als buizerd, sperwer, havik en ransuil bevinden. Zo is in het oosten van het plangebied een potentieel roofvogelnest waargenomen (zie figuur 16). Door de aanwezigheid van naaldbomen met dichte begroeiing kon niet het hele plangebied volledig beoordeeld worden op de aanwezigheid van geschikte nesten. Middenin het plangebied is een steenuilnestkast aanwezig waar in 2017 een waarneming van steenuil is gedaan (zie figuur 16). Of deze dit jaar in gebruik is, is onbekend. Daarnaast kunnen binnen het plangebied "algemene" soorten als merel, roodborst, koolmees, kuifmees, goudhaan, vuurgoudhaan, heggenmus, zwartkop, winterkoning, grasmus, zwartkop, tjiftjaf en houtduif tot broeden komen. Ook zijn er, met name in het westen en noorden van het plangebied, meerdere nestkasten van bosuil aanwezig.

Toetsing

Gezien de grootte en onoverzichtelijkheid van het plangebied wordt geadviseerd om voor roofvogels en uilen met jaarond beschermd nest een broedvogelinventarisatie uit te voeren, om nestlocaties te kunnen bepalen. Hiermee kan ook worden bepaald of de aangetroffen nest(kast)en in gebruik zijn. Wan-

neer er in gebruik zijnde nesten aanwezig zijn moet beoordeeld worden of de werkzaamheden een negatief effect hebben op het nest en/of het bijbehorende leefgebied.

Bij de werkzaamheden kunnen ook nesten verloren gaan die niet jaarrond zijn beschermd. Voor de betreffende vogelsoorten geldt dat, indien het verwijderen van het opgaand groen buiten het broedseizoen wordt uitgevoerd, er redelijkerwijs geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot broedvogels. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. Bij twijfel over de aan/afwezigheid van een vervroegd of verlaat broedgeval (bijvoorbeeld van een houtduif) dient een controle hieromtrent zekerheid te bieden. De voorgenomen plannen zullen geen afname van essentieel broedhabitat veroorzaken van een vogelsoort, inbreuk op de gunstige staat van instandhouding van lokale populaties is dan ook uitgesloten.

Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens van de Zoogdierverseniging is het plangebied gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, meervleermuis en watervleermuis.

Meerdere van de te slopen gebouwen bevatten geschikte rust- en verblijfplaatsen voor een vleermuisensoort in de vorm van open stootvoegen, kierende dakranden en andere openingen naar ruimtes onder het dak of in de spouw. Het entreegebouw is zeer geschikt voor vleermuizen aan meerdere zijdes van het gebouw. De supermarkt en het voormalig café-restaurant bevatten beide enkele toegangen tot de

ruimte onder het dak en de spouw (zie figuur 16). De verval- len boerderij heeft tevens enkele geschikte toegangen naar ruimten onder het dak van het woongedeelte. Ook het elektri- citeitsgebouw en twee woningen in het oosten bevat toegan- gen voor vleermuizen. Daarnaast zijn ook alle vaste wonin- gen geschikt voor vleermuizen door de aanwezigheid van kierende gevelpannen en open stootvoegen. Aanwezige ver- plaatsbare woningen (stacaravans) zijn allen ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Daarnaast zijn er enkele bo- men aangetroffen met holtes, kieren en loshangend schors (zie figuur 16). Het plangebied is echter niet volledig beoor- deeld hierop. Wanneer bekend is welke bomen exact gekapt gaan worden dient een nader onderzoek naar de aanwezig- heid van rust- en verblijfplaatsen van boombewonende vleer- muisoorten in bomen plaats te vinden. Daarnaast dient het opgaand groen en open water redelijkerwijs als foerageerge- bied en vliegroutes voor vleermuizen. Indien grote hoeveel- heden potentieel foerageergebied verdwijnen dient beoor- deeld te worden of dit essentieel leefgebied betreft. Daar- naast dient licht gericht en uitschijnend op opgaand groen en open water te worden vermeden, om negatieve effecten met betrekking tot foerageer- en vliegroudefuncties te voorkomen.

Toetsing

Een deel van de bebouwing en een aantal bomen bevatten potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen. Bij uitvoer van de werkzaamheden bestaat de kans dat er één of meerdere verblijfplaatsen van een vleermuissoort verloren gaan. Ver- blijfplaatsen van vleermuizen zijn jaarrond beschermd. Mid- dels een vervolgonderzoek dient duidelijk te worden of zich in de te slopen bebouwing verblijfplaatsen van een vleermuis- soort bevinden. Op basis van het vervolgonderzoek wordt bepaald of er bij uitvoering van de werkzaamheden sprake is van overtreding, en of het treffen van maatregelen en een ontheffingsprocedure aan de orde is alvorens er mag worden gestart met de betreffende werkzaamheden.

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied vormt zeer geschikt habitat voor grondgebon- den zoogdieren. Soorten als egel, konijn, haas, vos, veld- muis, bosspitsmuis en rosse woelmuis kunnen in het plange- bied worden waargenomen. Door de aanwezigheid van vol- doende alternatief foerageergebied betreft de ontwikkeling geen afname van essentieel foerageergebied voor deze soorten. Daarbij geldt voor al deze soorten een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. In het kader van de zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om tijdens de werk- zaamheden voldoende zorg te dragen voor (incidenteel) aan- wezige individuen, met name een relatief trage soort als de egel die onder dichte beplanting verscholen kan zitten. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. Dieren moeten de gelegenheid krijgen om het werkgebied zelfstan- dig en veilig te kunnen verlaten. Indien noodzakelijk dienen soorten zorgvuldig te worden verplaatst naar buiten het werk- gebied.

Volgens de verspreidingsgegevens komen in de omgeving van het plangebied ook de niet vrijgestelde soorten wezel, hermelijn, bunzing, steenmarter, das en eekhoorn voor. Bin- nen het plangebied zijn grote hoeveelheden geschikt leefge- bied aanwezig voor wezel, hermelijn, bunzing en steenmar- ter. Op veel locaties bevindt zich dichte pioniersbegroeiing van bramen en berken. Daarnaast zijn er veel geschikte ver- blijfplaatsen aangetroffen in de vorm van hopen snoeiafval en compost, dicht struikgewas, konijnenholen en muizenho- len, en verlaten en vervallen stacaravans. Binnen het plange- bied zijn ook nesten van de eekhoorn aangetroffen, deze be- vonden zich in het oosten van het plangebied (zie figuur 16). De das is in deze omgeving nog maar zeer beperkt aanwe- zig. Hiervan zijn geen burchten, loop- of eetsporen, latrines of wissels aangetroffen die duiden op de aanwezigheid en/of

het gebruik van het plangebied. Negatieve effecten met be- trekking tot de das zijn daarmee uitgesloten. De aanwezig- heid van andere strenger beschermde grondgebonden zoog- diersoorten zijn op basis van de verspreidingsgegevens en/of het ontbreken van geschikt habitat eveneens redelijkerwijs uitgesloten.

Toetsing

Binnen het plangebied zijn potentiële verblijfplaatsen en nest- locaties aanwezig van steenmarter, wezel, hermelijn, bunzing en eekhoorn. Nader soortspecifiek onderzoek dient uit te wij- zen of de betreffende soorten daadwerkelijk in het plange- bied aanwezig zijn, en gebruik maken van de nest- en ver- blijfplaatsen. Inbreuk op de gunstige staat van instandhou- ding van lokale populaties van de overige soorten is niet aan de orde. In het kader van de zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor (incidenteel) aanwezige individuen.

Reptielen

Volgens verspreidingsgegevens van RAVON zijn in de om- geving van het plangebied waarnemingen bekend van de le- vendbarende hagedis en gladde slang. Gezien het geschikte habitat en de verborgen leefwijze, is ook de hazelworm niet uitgesloten binnen het plangebied. De gladde slang is in het naastgelegen heideterrein Zwartven nog niet waargenomen. Wel is deze aangetroffen in rondom gelegen gebieden als de Reuselse Moeren ten zuiden, en enkele heideterreinen ten noorden van het plangebied. Door de verborgen levenswijze is het echter niet uitgesloten dat de soort hier reeds voor- komt. Voor levendbarende hagedis en gladde slang is met name in de oostelijke hoek van het plangebied potentieel leefgebied aanwezig. In de halfopen bossen rond het ven be- vindt zich geschikte heidevegetatie met zonplekken. De rest van het plangebied is dichte bebossing of volledig vergrast,

wat redelijkerwijs geen geschikt habitat biedt. Voor de hazelworm zijn de dichte bossen en grazige bosranden echter wel geschikt.

Toetsing

Aanwezigheid van levendbarende hagedis en gladde slang (in het oosten) en hazelworm (gehele gebied) is niet op voorhand uit te sluiten. Nader soortgericht onderzoek dient uit te wijzen of de betreffende soorten zich daadwerkelijk binnen het plangebied bevinden.

Amfibieën

In de omgeving van het plangebied zijn algemene soorten bekend als bruine kikker, gewone pad, bastaardkikker en kleine watersalamander. Volgens de verspreidingsgegevens zijn in de omgeving van het plangebied ook waarnemingen van de niet vrijgestelde rugstreeppad, poelkikker, heikikker, Alpenwatersalamander, vinpootsalamander en kamsalamander bekend. De twee vennen binnen het plangebied zijn geschikt voor de meeste van deze soorten, behoudens rugstreeppad. Daarnaast zijn van een groot deel van deze soorten (behoudens poelkikker en kamsalamander) waarnemingen bekend uit het naastgelegen heidegebied. Hierdoor is het aannemelijk dat het plangebied dient als landhabitat en winterhabitat voor deze soorten. Met betrekking tot een incidenteel passerend individu van een algemene (vrijgestelde) soort is enkel de zorgplicht van toepassing.

Toetsing

Binnen de huidige plannen blijven de vennen behouden, waardoor er geen voortplantingshabitat verloren gaat. De voorgenomen plannen kunnen wel een afname van landhabitat en winterhabitat van meerdere beschermde soorten veroorzaken. Vervolgonderzoek naar de aanwezigheid van deze soorten dient uit te wijzen of deze binnen het plangebied aanwezig zijn, en daarmee het plangebied gebruiken als

landhabitat. Indien dit het geval is, zal er bij uitvoering van de kap- en grondwerkzaamheden ter plaatse van geschikt leefgebied formeel sprake zijn van een overtreding en dient hiervoor een ontheffing te worden verkregen. Verder dient tijdens de werkzaamheden in het kader van de algemene zorgplicht voldoende zorg te worden gedragen voor aanwezige individuen van vrijgestelde soorten.

Voor de rugstreeppad geldt daarnaast dat tijdens werkzaamheden een geschikte situatie kan ontstaan, waardoor deze soort de werkplaats koloniseert. Deze dieren kunnen 5 km afleggen in één avond. Om kolonisatie te voorkomen dient de aanwezigheid van vergraafbaar zand en de vorming van ondiepe plassen te worden vermeden, óf de werklocatie dient middels amfibieënschermen te worden afgerasterd.

Vissen

Het aanwezig oppervlaktewater binnen het plangebied biedt geen geschikt habitat voor beschermde vissoorten. In de directe omgeving van het plangebied zijn tevens geen waarnemingen bekend van beschermde vissoorten. Wel kunnen in de waterpartijen soorten als drie- en tiendoornige stekelbaars voorkomen.

Toetsing

Negatieve effecten en overtredingen ten aanzien van beschermde vissen zijn op voorhand uitgesloten.

Ongewervelde diersoorten

In de ruime omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van bruine eikenpage, grote vos, teunisbloempijlstaart en bosbeekjuffer. Al deze soorten stellen echter zeer specifieke eisen aan hun habitat, die in het plangebied niet aanwezig zijn. Aanwezigheid van de overige beschermde libellen en vlinders is vanwege de verspreiding en/of aanwezig

habitat uitgesloten. Aantasting van (deel)populaties van een beschermde libellen- of vlindersoort is met zekerheid niet aan de orde. De aanwezigheid van de overige beschermde ongewervelde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren, is eveneens uitgesloten. Binnen het plangebied en in de omgeving is hiervoor geen geschikt habitat aanwezig.

Toetsing

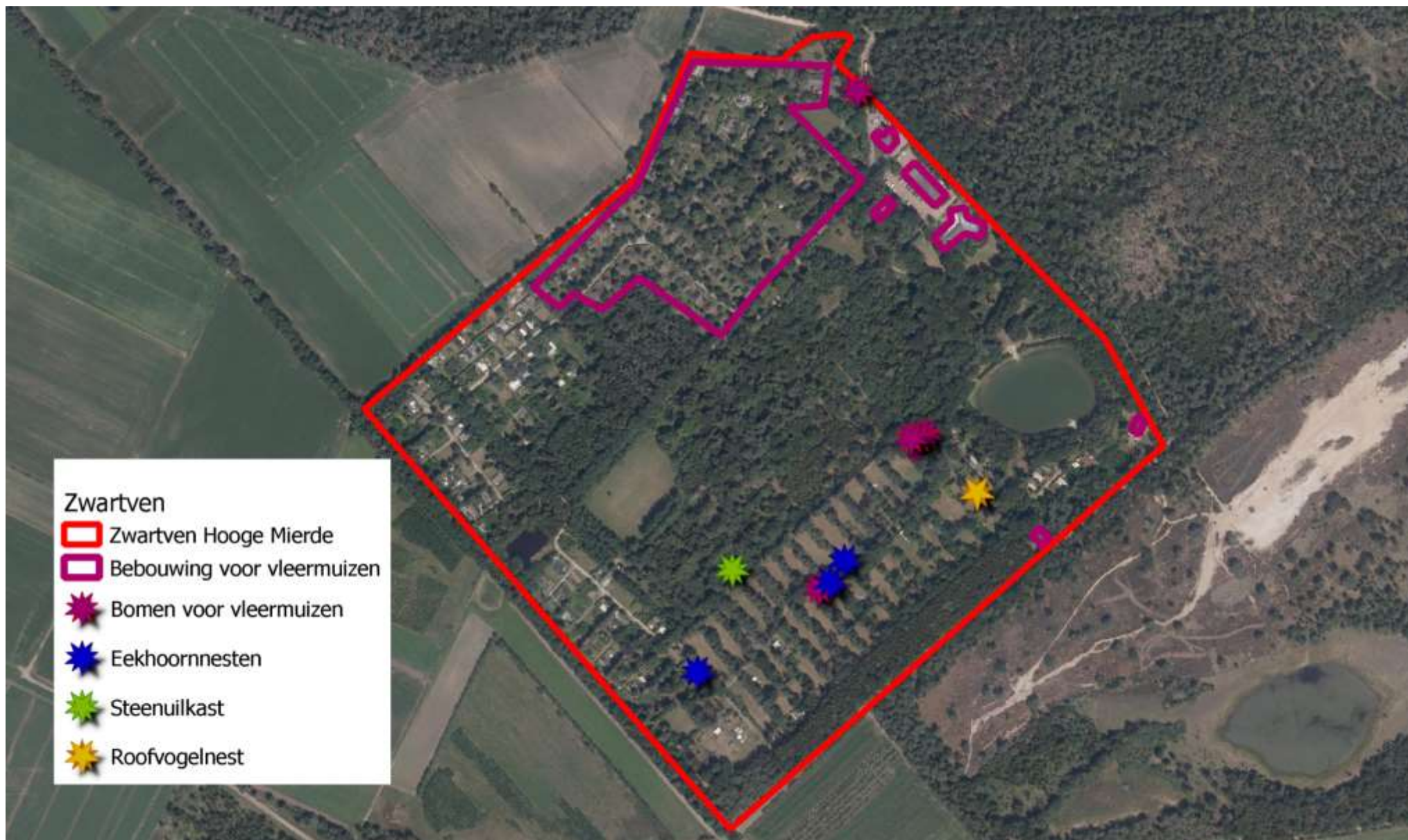
Negatieve effecten en overtredingen ten aanzien van beschermde ongewervelde soorten zijn op voorhand uitgesloten.

Vaatplanten

In de directe omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van drijvende waterweegbree. Deze soort stelt echter zeer specifieke eisen aan zijn standplaats. Gezien het aanwezige biotoop is de aanwezigheid van dergelijk beschermde vaatplanten redelijkerwijs uitgesloten.

Toetsing

Negatieve effecten en overtredingen ten aanzien van beschermde vaatplanten zijn op voorhand uitgesloten.

Figuur 16: Locaties van potentiële nest- en verblijfplaatsen aangetroffen binnen plangebied

5 Conclusie

Gelet op de potentiële ecologische waarden kan het voorgenomen plan alleen in overeenstemming met de nationale natuurwetgeving en het provinciale natuurbeleid worden uitgevoerd, mits voorafgaand en tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden het bepaalde in de Wet natuurbescherming in acht wordt genomen:

- Een AERIUS-berekening dient de toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden door de werkzaamheden te berekenen;
- Bij de kap van bomen dient een kapmelding te worden gedaan, bomen dienen te worden herplant. Bij herplant op andere grond is een ontheffing noodzakelijk;
- Bij uitvoer van de werkzaamheden zijn overtredingen met betrekking tot jaarrond beschermde nesten van roofvogels en uilen niet op voorhand uitgesloten. Middels een broedvogelinventarisatie naar deze soorten dient de aan- of afwezigheid van in gebruik zijnde nesten te worden bepaald;
- Met betrekking tot de sloop van de bebouwing en kap van bomen met holtes, loshangend schors en/of spleten zijn overtredingen ten aanzien van het verstoren/verwijderen van verblijfplaatsen van een vleermuissoort op basis van de quickscan niet uit te sluiten. Vervolgonderzoek gedurende het juiste seizoen dient hieromtrent uitsluit te geven;
- Bij het verwijderen van grote hoeveelheden opgaand groen kan een vervolgonderzoek naar het gebruik als foerageergebied voor vleermuizen noodzakelijk zijn;
- Ten aanzien van vleermuizen dient licht gericht of uitstralend op opgaand groen te worden vermeden;
- Onderzoek dient de aanwezigheid van steenmarter, wezel, hermelijn en bunzing aan te tonen dan wel uit te sluiten;
- Er dient een inventarisatie gemaakt te worden van de aanwezige eekhoornnesten;
- Aanwezigheid van hazelworm (hele plangebied), en levendbarende hagedis en gladde slang (oosten plangebied) dient te worden onderzocht;
- Vervolgonderzoek naar de aanwezigheid van beschermde soorten amfibieën in de vennen dient te worden uitgevoerd om het gebruik van landhabitat en winterhabitat binnen het plangebied te bepalen;
- Ten aanzien van broedvogels dient, om overtreding op voorhand redelijkerwijs te voorkomen, het verwijderen van opgaand groen én bebouwing buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd, of een controle moet de aanwezigheid van een broedgeval kunnen uitsluiten;
- In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen.

Vervolgtraject en advies

Soortgericht onderzoek

Voor meerdere soort(groep)en dient nader soortgericht onderzoek te worden uitgevoerd. Dit type onderzoek vindt plaats om de aan- of afwezigheid van een beschermde soort te bepalen, en om de functie van het plangebied in kaart te brengen. Veel van deze onderzoeken zijn seizoensgebonden.

Voor het verwijderen of verstoren van aanwezige beschermde nest- en verblijfplaatsen of essentieel leefgebied dient een ontheffing te worden aangevraagd bij de betreffende provincie of omgevingsdienst, in dit geval de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN). Een ontheffingsaanvraag dient te worden onderbouwd met een activiteitenplan waar juridische en ecologische aspecten als de specifieke maatregelen en werkzaamheden, de gunstige staat van instandhouding, het wettelijk belang, een alternatievenafweging en de planning in zijn opgenomen. Na het verkrijgen van de ontheffing kunnen de werkzaamheden ter plaatse van de aangetroffen verblijfplaats worden uitgevoerd, mits aan alle voorwaarden uit de ontheffing wordt voldaan en de gevoelige periodes worden ontzien. De ODBN neemt normaliter binnen 20 weken een besluit over de aanvraag.

AERIUS-berekening

Om op voorhand negatieve effecten op Natura-2000 gebieden vanwege stikstofdepositie uit te sluiten kan een AERIUS-berekening uitgevoerd worden. Als uit deze berekeningen blijkt dat bij zowel de aanlegfase (bouw/aanleg) als bij de gebruiksfase niet meer dan 0,00 mol/ha/j aan depositie plaatsvindt op stikstofgevoelige habitattypen, kunnen negatieve effecten uitgesloten worden en is voor het aspect stikstofdepositie geen aparte (Wet natuurbescherming)vergunning benodigd. Als uit de berekening een resultaat komt boven 0,00

dienen vervolgstappen ondernomen te worden. Zo is het soms mogelijk om te kijken wat als referentiesituatie gezien kan worden (bestaande situatie), waarbij deze in mindering gebracht kan worden op de gewenste situatie (verschilberekening).

Om een AERIUS-berekening uit te voeren zijn verschillende gegevens nodig voor de aanlegfase en gebruiksfase. Voor de aanlegfase is het van belang dat in beeld wordt gebracht welke (mobiele) werktuigen (hijskraan, graafmachine etc.) er gebruikt gaan worden, want bij de verbranding van fossiele brandstoffen komt stikstof vrij, de totale gebruiksduur van deze werktuigen, het bouwjaar van de werktuigen is en het vermogen (kW). Daarnaast dienen het aantal verwachte verkeersbewegingen in de aanlegfase (vrachtwagens die materiaal aan- en afvoeren, busjes, personenauto's, enz.) ook meegenomen te worden.

Als de bebouwing gasgestookt wordt, is informatie nodig over de stikstofemissie die jaarlijks vrijkomt vanwege de verwarming en het overige gasverbruik tijdens de gebruiksfase. Als de gebouwen gasloos zijn hoeft alleen gekeken te worden naar de verkeersgeneratie. Dat zijn alle vervoersbewegingen die samenhangen met het gebruik van het nieuwe gebouw. Er dient aangegeven te worden of het gaat om lichte voertuigen (personenauto's en kleine busjes), middelzware vervoersbewegingen (kleine vrachtwagens) of zware vervoersbewegingen (grote vrachtwagens).

6 Samenvatting

In onderstaande tabel is samengevat of de voorgenomen ontwikkeling negatieve effecten kan hebben op beschermde soorten en/of gebieden, en wat de eventuele vervolgstappen zijn, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstrategieën. In de tabel is tevens weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel 2 Overzicht effecten met betrekking tot gebiedsbescherming en te nemen vervolgstappen

Gebiedsbescherming	Afstand tot gebied	Sprake van aantasting	Vervolgtraject	Bijzonderheden / opmerkingen
Natura 2000	Ca. 750 m	Mogelijk	AERIUS-berekening	Uitvoering mogelijk indien uitkomst onder 0,00 mol/ha/j
Natuurnetwerk Nederland	Binnen plangebied	Nee	-	Ecologische waarde en kenmerken blijven gelijk of verbeteren
Houtopstanden	-	Mogelijk	Bij kap is een kapmelding nodig, bij herplant op andere grond een ontheffing	-

Tabel 3 Overzicht (potentiële) aanwezigheid beschermde soorten en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Potentieel aanwezig	Sprake van overtreding	Vervolgtraject / maatregelen	Bijzonderheden / opmerkingen
Broedvogels	Algemeen	Ja	Te voorkomen	Plangebied buiten broedseizoen bouwrijp maken of controle vooraf.	Globale broedseizoen loopt van maart tot half augustus.
	Jaarrond beschermd	Ja	Mogelijk	Broedvogelonderzoek naar roofvogels en uilen met jaarrond beschermd nest.	Bij aanwezigheid moet worden bepaald of een ontheffing noodzakelijk is.
Vleermuizen	Verblijfplaatsen	Ja	Mogelijk	Vervolgonderzoek naar gebruik van gebouwen (en mogelijk bomen) door vleermuizen.	Bij aanwezigheid is voor de sloop een ontheffing nodig.
	Foerageerhabitat	Ja	Mogelijk	Vervolgonderzoek naar foerageerfunctie plangebied.	Enkel als grote hoeveelheden opgaand groen verwijderd worden.
	Vliegroutes	Ja	Nee	Verlichting gericht en uitschijnend op opgaand groen vermijden.	Verlichting kan een negatief effect hebben op foerageer- en vliegroudefuncties.
Grondgebonden zoogdieren		Ja	Mogelijk	Vervolgonderzoek naar gebruik van plangebied door steenmarter, wezel, hermelijn, bunzing en eekhoorn. Daarnaast zorgplicht in acht nemen.	Bij aanwezigheid van een of meer beschermde soorten is mogelijk een ontheffing nodig.
Reptielen		Ja	Mogelijk	Vervolgonderzoek naar hazelworm, levendbarende hagedis en gladde slang	Bij aanwezigheid van een of meer beschermde soorten is mogelijk een ontheffing nodig.
Amfibieën		Ja	Mogelijk	Vervolgonderzoek naar aanwezige soorten in vennen binnen plangebied. Daarnaast zorgplicht in acht nemen.	Aanwezige soorten maken waarschijnlijk van het plangebied gebruik als landhabitat en winterhabitat.
Vissen		Nee	Nee	-	-
Ongewervelden		Nee	Nee	-	-
Vaatplanten		Nee	Nee	-	-

Geraadpleegde bronnen*Algemene Literatuur*

- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (red.) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden / European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Dietz C., O. von Helversen & D. Nill 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De Fontein/Tirion Uitgevers, Utrecht.
- Limpens, H., J. Regelink & R. Koelman 2010. Vleermuizen en planologie. Zoogdierverseniging, Nijmegen.
- Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Algemene websites

- Bij12.nl (kennisdocumenten van o.a. huismus, gierzwaluw en diverse vleermuissoorten)
- Eis-nederland.nl (soortgegevens ongewervelden)
- Floron.nl (soortgegevens planten)
- Ravon.nl (soortgegevens amfibieën, reptielen en vissen)
- Sovon.nl (soortgegevens vogels)
- Synbiosys.alterra.nl/natura2000 (Natura 2000-gebieden)
- Verspreidingsatlas.nl/planten (verspreidingsgegevens planten)
- Vlinderstichting.nl (soortgegevens vlinders en libellen)
- Wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2019-01-01 (wettekst Wet natuurbescherming)

- Zoogdierverseniging.nl (soortgegevens zoogdieren)

Provinciale websites

- Bouwens, S. 2017. Handreiking Kleine Marters in relatie tot Soortbescherming. Provincie Noord-Brabant
- Brabant.nl (NNN en beschermde gebieden in Noord-Brabant)
- Dassenwerkgroepbrabant.nl (gegevens das in Noord-Brabant)
- Kaartbank.brabant.nl/viewer/app/Kaartbank (grenzen beschermde gebieden)

www.bro.nl | info@bro.nl

Hoofdvestiging Boxtel

Boscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400

Vestiging Amsterdam

Rijnspoorplein 38
1018 TX Amsterdam
T +31 (0)20 506 19 99

Vestiging Venlo

Industriestraat 94
5931 PK Tegelen
T +31 (0)77 373 06 01